

Козік Т.Л., юрисконсульт,
Хмельницький торговельно-економічний коледж КНТЕУ,
м. Хмельницький, Україна

Крутась В.О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕЄСТРАЦІЯ ЦИВІЛЬНИХ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН

Цивільна авіація як невід'ємна складова частина транспортної системи має важливе значення для господарства та відіграє дедалі більшу роль у глобалізованій економіці. Виходячи зі змісту ст. 1187 Цивільного кодексу України [1], авіаційна діяльність становить джерело підвищеної небезпеки для людини, саме тому в законодавстві цьому приділяють значну увагу.

Повітряне судно – це літальний апарат, що підтримується в атмосфері у результаті його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні. Повітряне судно долає силу тяжіння, використовуючи статичний підйом або підйомну силу крила.

Відповідно до законодавства України цивільні повітряні судна підлягають реєстрації. Вона здійснюється відповідно до Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні № 153, від 05.02.2019 [2]. Цивільне повітряне судно може бути зареєстроване лише в одному реєстрі. А саме зазначається про те, що Україна не визнає реєстрації повітряного судна у реєстрі іншої держави, якщо це повітряне судно зареєстровано в державному реєстрі цивільних повітряних суден України.

Відповідно до Правил реєстрації цивільних повітряних суден, у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України реєструються цивільні повітряні судна згідно з класифікацією літальних апаратів.

Реєстрація повітряного судна у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України визначає його національну належність до України та означає, що уповноважений орган з питань цивільної авіації здійснює контроль за льотною придатністю та експлуатацією цього повітряного судна. При цьому реєстрація судна у реєстрі не є свідченням права власності на повітряне судно будь-якої юридичної або фізичної особи.

З моменту реєстрації судна у Державному реєстрі всі записи, зроблені раніше щодо такого судна у реєстрах інших держав,

Україною не визнаються. У Державному реєстрі цивільних повітряних суден України не підлягають реєстрації:

- судна, зліт яких здійснюється за допомогою ніг пілота (наприклад, дельтаплани);
- радіозонди та кулі-пілоти, що використовуються для метеорологічних потреб;
- безпілотні некеровані аеростати без корисного вантажу;
- безпілотні повітряні судна, максимальна злітна вага яких не перевищує 20 кг і які використовуються для розваг та спортивної діяльності.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації реєструє судно у Державному реєстрі з метою відновлення льотної придатності строком, який не перевищує 6 календарних місяців. У разі якщо таке повітряне судно орендується у нерезидента, – на термін дії договору оренди або лізингу. Якщо заявник не може подати документи у належному вигляді відповідно до вимог цих Авіаційних правил, таке повітряне судно реєструється на термін, який не перевищує один місяць. Після закінчення терміну дії реєстраційного посвідчення повітряне судно перереєструється в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України на підставі заявки на перереєстрацію та комплекту документів відповідно до вимог цих Авіаційних правил, без сплати державних зборів, на термін дії договору оренди такого повітряного судна. До реєстраційного посвідчення заноситься інформація про повітряне судно, власника, орендаря повітряного судна, термін оренди такого повітряного судна на підставі заявки на реєстрацію повітряного судна і документів, передбачених цими Авіаційними правилами, поданих до уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

Також, наступним кроком є реєстраційний знак. Кожному повітряному судну, яке реєструється у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України, уповноважений орган з питань цивільної авіації надає державний та реєстраційний знаки, які мають бути нанесені на повітряне судно. Також на кожному повітряному судні має бути встановлено розпізнавальну табличку, виготовлену з вогнетривкого металу, на видному місці біля головного входу у внутрішній частині повітряного судна за допомогою нероз'ємного з'єднання. На повітряному судні авіації загального призначення та безпілотному повітряному судні місце розташування розпізнавальної таблички визначає власник. Окрім того обов'язковим бортовим документом є реєстраційне посвідчення судна і під час виконання польоту воно має бути на борту [3].

Отже, питання повітряних суден врегульовані багатьма нормативно-правовими актами. Однак більшість літальних апаратів, а саме БПЛА, не зафіксовані в такому реєстрі. Основною причиною наявності таких прогалин є невизначеність стосовно того, якого саме класу безпілотні літальні апарати (за розміром, вагою чи іншими параметрами) необхідно реєструвати.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.

2. Про затвердження Авіаційних правил України, Частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні»: наказ Міністерства юстиції України від 05 лют. 2019 р. №153. Державна авіаційна служба України.

3. Повітряний кодекс України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.

УДК 342.951 (043.2)

Легеза Є.О., д.ю.н., професор,
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРУШЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА У ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Для використання інструментарію сприяння законній діяльності громадян потрібно реалізувати в законодавстві декілька принципів, стандартних для законодавства демократичних країн. Головним є не назва принципів, а їх зміст та реалізація в нормах законодавства, які відображаються у співвідношенні правових механізмів реалізації регулятивних та охоронних функцій держави в нормах адміністративної діяльності. Важливим є реалізація одночасно обох функцій за демократичними стандартами. В українському законодавстві є проблеми реалізації за обома напрямками діяльності та їх правового регулювання.

До відповідальності у сфері, пов'язаній з публічним управлінням, потрібно підходити за певними принциповими основами, сформованими для сфер, які потребують стандартизації відносин у певній сфері господарської діяльності. Це здійснюється в межах адміністративного права і адміністративної діяльності.